

LABORATUVARLARIMIZIN AKREDİTASYONU ONAYLANDI.

HER YIL YAPILAN ÇALIŞMALARLA AKREDİTASYON KAPSAMI GENİŞLİYOR.

Serpil YAVUZ*/Kalite Yöneticisi

Akreditasyon; laboratuvarların, muayene ve belgelendirme kuruluşlarının ulusal ve uluslararası kabul görmüş teknik kriterlere göre uygunluğunun değerlendirilmesini, yeterliliğinin onaylanmasını ve düzenli aralıklarla denetlenmesini ifade eden bir kavramdır.

Ülkemizde, laboratuvarların akreditasyonu gönüllülük esasına dayanmasına rağmen, AB'ye, yasalara ve Avrupa Direktiflerine uymak (Kömür ve Su analizleri için Çevre Mevzuatı, Doğal Taş Ürünlerinde CE belgesinin alınması, 89/106/AT Yapı Malzemeleri Yönetmeliği gereği gibi) ve müşterilerin doğru, güvenilir ve uluslararası geçerliliğe sahip analiz/test sonucu taleplerini karşılamak, akreditasyonu gönüllülük alanından çıkarıp zorunlu hale getirmiştir.

Günümüzde müşterilerin talebi olan doğru, güvenilir, kaliteli ve uygun fiyatlı hizmetler; izlenebilir kalibrasyonlar yaparak doğru ölçüm yapmakla, hizmet standardına uymakla ve Kalite Yönetim Sistemi standartlarını uygulamakla sağlanabilmektedir. Laboratuvar hizmetlerinden doğru ve güvenilir sonuçlar elde etmek için laboratuvarların teknik yeterliliğinin sağlanması gerekmektedir. Teknik yeterlilik ise; çalışan personelin vasıflarına, eğitim durumuna ve tecrübesine, analiz/test donanımının teknolojik durumu ve kalibrasyonuna, numune alma metodlarının uygunluğuna, istenen sonucu veren nitelikte deney metodlarının kullanılabilirliğine, ulusal/uluslararası ölçüm standartlarına olan izlenebilirliğine, etkin kayıt ve rapor sunma sistemi, yerleşim ve çevre koşullarına, test/analiz/ölçüm tesislerinin niteliğine ve ölçüm izlenebilirliğine bağlıdır.

Madencilik Sektörü ve Kurumumuz açısından bakıldığında ise; maden arama sonuçlarının, maden kaynak ve rezervlerinin kaliteli ve güvenilir olarak rapor edilmesinin sağlanmasında, temel verilerden biri olan analiz/test sonuçlarının güvenilir ve

uluslararası geçerliliği olması gerekmektedir. Bu da Laboratuvarlarımızın teknik yeterliliğinin uluslararası bir akreditasyon kuruluşu tarafından onaylanmasını (akreditasyon) getirmiştir.

Bu kapsamda, yapmakta olduğu birçok analiz/testlerde referans laboratuvar olabilecek MAT (Maden Analizleri ve Teknolojisi) Dairesi Laboratuvarlarının "TS EN ISO /IEC 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği İçin Genel Şartlar" Standardına göre akreditasyon çalışmalarına başlanmıştır. Bu çalışmalarda;

- Yasal Zorunluluklar ve Müşteri Talebi olan Analiz/Testlere öncelik verilerek Akreditasyonun Kapsamı belirlenmiş, Birimlerde Kalite Sorumluları görevlendirip Çalışma Grupları kurularak İletişim ağı oluşturulmuştur.

- Çalışma grubundaki personel öncelikli olmak üzere yapacakları işin özelliklerine göre; TS EN ISO/IEC 17025 için Temel ve Dokümantasyon, Kalibrasyon, Belirsizlik Hesapları, Metod Validasyonu, Laboratuvarlarda İç ve Dış Kalite Kontrol ve İç Tetkik eğitimlerini ilgili tüm personelin alması sağlanmıştır. Ayrıca Birimlere Kalite Yönetim Sistemi, Dokümantasyon, Akreditasyon, ve Terazi Doğrulama konularında, Hizmet İçi Eğitim verilmiştir.

- Eğitimler sürecinde; Kalite Yönetim Sistemini oluşturacak Dokümantasyon (Kalite Politikasını içeren Dairemizin işleyişini ilgili standarda uygun özetleyen ve 26 sayfadan oluşan Kalite El Kitabı-KEK, Dairemizin işleyişinin detaylı olarak süreç şeklinde anlatıldığı 19 adet Prosedür ve süreçlerin detay uygulamalarında kullanılan 222 adet Talimatlar ve Formlar) hazırlanarak uygulamaya alınmıştır. Ayrıca, Dairemizin tümünü ilgilendiren prosedür, talimat ve formlar elektronik ortamda yayınlanarak güncelliği ve ortak kullanımı sağlanmıştır.

- Laboratuvarlarda kullanılan cihazların belirlenen planlar dahilinde kalibrasyonları, ara kontrolleri ve doğrulamaları yapılmış/yaptırılmış ve periyodik olarak izlemeye alınmıştır. Müşteri Memnuniyeti Anketi hazırlanmış ve yıllık istatistiksel değerlendirmesi yapılmıştır. Akreditasyon için başvurulacak analiz/testlerin sonuçları ile ilgili yurt içi/yurt dışında düzenlenen laboratuvarlararası

*Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Maden Analizleri ve Teknolojisi Dairesi Başkanlığı, Ankara

Karşılaştırma/Yeterlilik Testlerine katılmıştır. Birimlerin yürüttüğü Kalite Yönetim Sistemi ve akreditasyon faaliyetlerini, standardın içeriğine paralel olarak denetleyen İç Tetkikler yapılmıştır. Kalite Yönetim Sisteminin yürütülmesinde karşılaşılan/karşılaşılabilecek sorunları gidermek amacıyla Düzeltici/-Önleyici Faaliyetler uygulanmıştır. Kalite Yönetim Sisteminin sürekliliğinin gözden geçirildiği Yönetimin Gözden Geçirme (YGG) toplantıları yapılmıştır.

Uzun zaman alan bu çok yoğun çalışmaların tamamlanmasını takiben 05.02.2010 tarihinde TÜRKAK (Türk Akreditasyon Kurumu)'a akreditasyon başvurusu yapılmıştır. Başvurumuzun kabulünü takiben 29-30 Nisan 2010 tarihlerinde yapılan denetim sonrası Dairemizde kurulan **Kalite Yönetim Sistemi** ve **Laboratuvarlarımızın Teknik Yeterliliği** TS EN ISO/IEC 17025 Standardına göre uygun bulunarak TÜRKAK tarafından **04.10.2010 tarihli AB-0394-T No.lu Akreditasyon Sertifikası** verilmiştir. Akreditasyon Sertifikamız, Laboratuvarlarımızın TS EN ISO/IEC 17025 Standardına, ilgili Yönetmelik ve Tebliğlere uygunluğunu sürdürmesi halinde 03 Ekim 2014 tarihine kadar geçerli olacaktır.

Her yıl yapılacak Gözetim Denetiminde mevcut kapsamın yanı sıra Kapsam Genişletme Başvurusu yapılması halinde yeni kapsamlarda denetlenecektir. Bu nedenle Kalite Yönetim Sisteminin, akreditasyon şartlarının Sürekliliğini Sağlamak ve Akreditasyon Kapsamını Genişletmek amacıyla bugüne kadar yapılan çalışmaların tümü ve mevcut dokümanların ihtiyaca binaen güncellenmeleri sürekli olarak yapılacaktır.

Bu kapsamda, Akreditasyon Kapsamını genişletme çalışmalarına başlanmış, gerekli tüm çalışmalar tamamlandığında, 14 Haziran 2011 tarihinde 16 Metotta (26 analiz/test) Akreditasyon Kapsam Genişletmesi için TÜRKAK' a başvuru yapılmıştır. Başvuruyu takiben, Laboratuvarlarımız ve Kalite Yönetim Sistemi, TÜRKAK tarafından 26-27 Eylül 2011 tarihlerinde denetlenmiş ve denetim sonucundaki sürecin tamamlanmasıyla, 20.01.2012 tarihinde Akreditasyon Kapsam Genişletmemiz onaylanmıştır. Böylece, Akreditasyon Kapsamımız 25 Metod-37 analiz/test'e ulaşmış olup, Kömür, Su, Altın, Bakır, XRF Analizleri ile Petrografik Tanımlama ve Doğal Taş Testlerinde (Doğal Taş Ürünlerinde CE Belgesi için yapılması gereken) uluslararası güvenilir ve geçerlilik sağlayan Akreditasyon gerçekleştirilmiştir.

Akreditasyon Sertifikamızın son hali ve Akreditasyon Kapsamımız devam eden sayfada görülmektedir.

*Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Maden Analizleri ve Teknolojisi Dairesi Başkanlığı, Ankara

Akreditasyon Sertifikası Eki (Sayfa 1/2)
Akreditasyon Kapsamı

 TÜRKAK <small>T.C. EN ISO/IEC 17025 KURUMU</small>	MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Maden Analizleri Ve Teknolojisi Dairesi Laboratuvarları	
	Akreditasyon No: AB-0394-T Revizyon No: 01 Tarih: 20-Ocak-2012	
Deney Laboratuvarının Adres : Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı No:139 ÇANKAYA 06800 ANKARA / TÜRKİYE		
Tel : 0312 201 1000 Faks : 0312 287 5409 E-Posta : kalite@mta.gov.tr Website : www.mta.gov.tr		

Deneyi Yapılan Malzemeler / Ürünler	Deney Adı	Deney Metodu (Ulusal, Uluslararası standartlar, işletme içi metodlar)
Kömür ve Kok	Analiz için Kömür Numunesi Hazırlama ve Standart Uygulaması	ASTM D 2013
	Kömür ve Kok Analiz Numunesinin Enstrümental İşlemlerle Kısa Analiz için Standart Test Metodu (Nem, Uçucu Madde, Kül Tayini)	ASTM D 7582
	Yüksek Sıcaklıkta Tüp Fırın Kullanılarak Kömür ve Kok Analiz Numunesindeki Toplam Kükürt Tayini için Standart Test Metodu	ASTM D 4239
	Kömür ve Kokuun Üst Isıl Değeri için Standart Test Metodu ve Alt Isıl Değerinin Hesaplanması	ASTM D 5865 TS ISO 1928
Toprak	Toprakta Bakır Tayini	TS ISO 14869-1, AWWA 3120 B (ICP Yöntemi ile)
Jeolojik Örnekler (Kayaç, Toprak, Kum)	Altının Fire Assay Yöntemi Kullanılarak Gravimetrik Tayini	İşletme içi Metot AA.TL.5.5.KYL, AA.TL.5.4.M2
Su	İletkenlik Tayini	SM 2510 B * (Laboratuvar Metodu)
	pH Tayini	SM 4500-H + B (Elektrometrik Metot)
	Anyon Tayini (F-, Cl-, Br-, NO ₃ -, NO ₂ -, PO ₄ -, SO ₄ 2-)	SM 4110 B

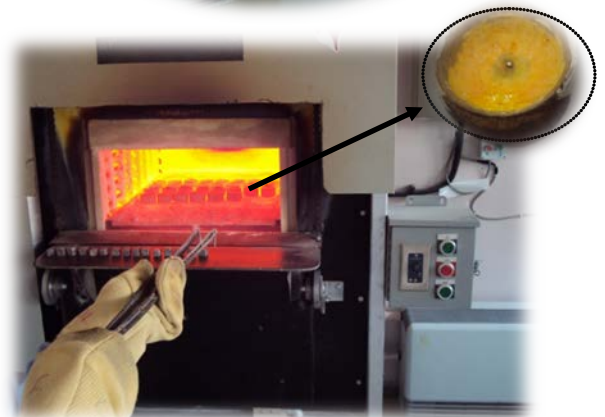
Akreditasyon Sertifikası Eki (Sayfa 2/2)
Akreditasyon Kapsamı

 TÜRKAK <small>T.C. EN ISO/IEC 17025 KURUMU</small>	MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Maden Analizleri Ve Teknolojisi Dairesi Laboratuvarları	
	Akreditasyon No: AB-0394-T Revizyon No: 01 Tarih: 20-Ocak-2012	

Deneyi Yapılan Malzemeler / Ürünler	Deney Adı	Deney Metodu (Ulusal, Uluslararası standartlar, işletme içi metodlar)
Doğal Taşlar ve Doğal Taş Ürünleri	Batınç Dayanması Tayini	TS EN 1923
	Kıscal Etkiye Bağlı Su Emme Katsayısının Tayini	TS EN 1925
	Azotlu Basıncında Su Emme Tayini	TS EN 13766
	Don Tutarına Dayanıklılık, Don Sonrası Batınç Dayanması ve Eğilme Dayanımı Tayini	TS EN 12371 Madde 7.3.1, Madde 7.3.1.2
	Yoğun Yük Altında Bölünme Dayanımı Tayini	TS EN 12372
	Görünür Yoğunluk, Toplam ve Açık Gözeneklilik Tayini	TS EN 1006
	Doğal Kütle Deneyi	ASTM D 5550
	Sabit Moment Altında Eğilme Dayanımını Tayini	TS EN 13191
	Doğal Taş Manuellerinin Geometrik Özelliklerinin Tayini	TS EN 13373 Madde 4.2
	Ayrılma Direnci Tayini	TS EN 14157 Madde A
	Termal Şok Etkisiyle Yıpranmaya Direnci Tayini	TS EN 14986 Madde 8.1, Madde 8.2
	Porözite Deneyi Deneysel Kayma Direncinin Tayini (Kuru ve Islak Zeminde)	TS EN 14231
	Saplanma Değerinde Kurulma Yürütme Tayini	TO EN 12004 Tutarlanma deneyi
	XRF Cihazıyla Kimyasal Analiz (CaO, Al ₂ O ₃ , MgO, Fe ₂ O ₃ , SiO ₂)	TS EN 15359
	Petrografik Tanımlama	TS EN 12407

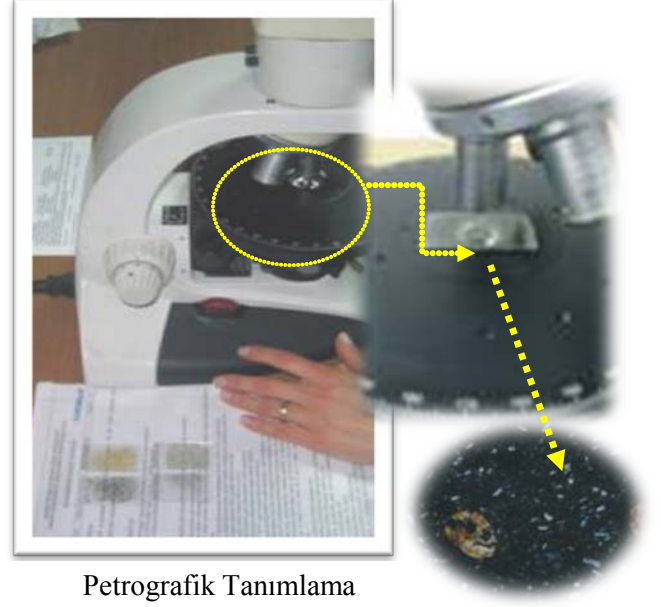

Kayma Direnci Tayini
(Doğal Taşlar)

Petrografik Tanımlama
(Doğal Taşlar)

Don Tesirlerine Dayanıklılık, Basınç ve Eğilme
Dayanımı (Doğal Taşlar)

Görünür Yoğunluk, Gözeneklilik, Aşınma Direnci,
Saplama Deliginde Kırılma Yükü Tayini
(Doğal Taşlar)

MAT Dairesi Laboratuvarları akredite olmakla;

- ✚ Ulusal ve uluslararası yasalara uyum,
- ✚ Güvenilir teknik yeterlilik,
- ✚ Ulusal ve uluslararası yüksek saygınlık,
- ✚ Laboratuvarların yeterliliğinin resmi olarak tanınması,
- ✚ Müşterilere güvenilir analiz/test hizmeti,
- ✚ Düzenlenen rapor ve sertifikaların uluslararası kabul görmesi,
- ✚ Uluslararası ticarete deney ve analiz tekrarlarını önleyerek masrafların azaltılması,
- ✚ Hataların önlenmesi ile maliyetlerin düşürülmesi,
- ✚ TS EN ISO 9001 şartlarını karşılama avantajlarını elde etmiştir.

